

Månadsrapport september 2022 – svagare vindar än normalt ger fortfarande höga elpriser

Översänder september månads vindrapport. De relativt svaga vindarna över hela Sverige gav ett månadsindex på 93 % och för rullande 12 månader ligger nu indexet på 98 %. Månadens beräknade totalproduktion blev ca 1,7 TWh. Den genomsnittliga utnyttjandegraden för september uppgick till 20 % och produktionstiden till 73 %. Den dygnsvisa medeleffekten pendlade mellan 4 % och 44 % av installerad effekt.

Nu finns totalt installerat 14 770 MW i 5 332 anläggningar (> 50 kW).

Den kraftiga utbyggnaden fortsätter och med allt högre elpriser och ett politiskt stöd bedöms denna fortsätta. Det allt kraftigare lokala motståndet har dock medfört en avmattning i utbyggnadstakten. Därför har allt fler projekt letat sig ut i havet där man räknar med mindre lokalt motstånd, men där försvarsmaktens invändningar och kraftig fördyring skapar nya utmaningar. Med en ökad efterfrågan på elkraft och att ingen längre ansvarar för byggande av effektkapacitet, dvs planerbar kraftproduktion, finns risk för allt större obalanser i kraftsystemet med i värsta fall bortkoppling av elkunder som följd. Det allt större underskottet i södra Sverige, speciellt vid svaga vindar, håller därför uppe elpriserna på en dysfunktionell nivå.

Den alltmer integrerade elmarknaden i hela Europa har nu visat sig få allt större inflytande på svenska elpriser. Kriget mellan Ryssland och Ukraina med sanktioner och handelskrig mellan EU och Ryssland medför höga olje- och gaspriser och därmed rekordhöga elpriser. Tyskland som har lagt ned både kol- och kärnkraftkapacitet skapar alltmer väderberoende elkraftproduktion. Med månadens svaga vindar måste elproduktion i Tyskland ske med den dyra naturgasen som därmed bli prissättande för all elproduktion och som även påverkar elpriserna i Sverige, speciellt i södra Sverige. En ytterligare parameter som alltmer påverkar priset är transportkapaciteten av elkraft från norr till söder. När denna inte räcker till uppkommer stora prisskillnader när el i norr låses inne samtidigt som ett underskott byggs upp i söder. Ansvarig för detta är Svenska Kraftnät. En stabiliserande faktor kan dock bli de planerade vätgasproduktionsanläggningarna som kommer att utnyttja den billiga vindkraftelen dvs när elöverskott råder. Den nya exportkabeln från Norge till kontinenten innebär också en utjämnande och stabiliserande faktor men då vid en högre elprisnivå.

Konjunkturuppgången i Europa och världen bedöms brytas av den snabba inflationsökningen och Rysslands invasion av Ukraina ökar osäkerheten både vad avser konjunktur och framtida bränslepriser. Med skyhöga elpriser på kontinenten passar Sverige och Norge på att exportera så mycket det går. Kärnkraftverken är fortfarande inne i revisionsperioden och med det minskat utbud. Därtill har Ringhals 4 tvingats till stopp på grund av ett missöde vid återstarten efter dess revision. Nu verkar det dock som att Olkiluoto 3 med 1600 MW är redo för kommersiell drift. De svenska vattenmagasinen är relativt välfyllda. Priset för utsläppsrätterna har sjunkit ytterligare något och ligger runt prisnivån 60-70 Euro/ton (ungefär lika många ören per kWh el). Systempriset för september föll tillbaka något jämfört med augusti men är fortfarande det dubbla jämfört med för ett år sedan. Differensen mellan norr och söder blev mindre än tidigare troligtvis beroende på lägre vindelproduktion och revision av ett kärnkraftverk i Forsmark. I nedanstående tabell visas elprisutvecklingen i Skandinavien de senaste 12 månaderna.

Prisområde	SYST	SE1	SE2	SE3	SE4	FI	DK1	DK2	Oslo	Kr.sand	Bergen	Molde
Sept 2021	875	565	565	918	1227	908	1275	1261	1082	1082	1082	538
okt	876	258	258	648	869	653	1178	1076	983	995	981	252
nov	849	439	439	835	1125	869	1427	1373	1072	1072	1073	421
dec	1514	667	667	1807	1874	1989	1947	1965	1793	1793	1789	613
jan	964	290	290	1043	1094	1104	1221	1154	1453	1453	1416	272
feb	952	258	258	775	838	854	1193	1058	1263	1263	1260	189
mars	1532	229	229	1303	1545	918	2502	2419	2032	2032	2032	187
April	1383	529	536	892	1139	820	1691	1579	1867	1866	1871	485
maj	1190	579	579	1029	1391	1392	1801	1704	1709	1712	1709	163
juni	1231	511	511	1263	1804	1484	2276	2263	1545	1920	1545	122
juli	992	225	225	866	1225	1952	2908	2469	1733	2728	1733	20
aug	2351	183	519	2230	3050	2755	4809	4736	3698	4661	3669	203
Sept 2022	2285	1007	1011	2286	2416	2318	3693	3543	3819	3819	3819	803

Totalt är nu 922 verk anslutna till den automatiska avläsningen, ca 50 rapporterar manuellt och ca 4 300 rapporterar inte till Vindstat.

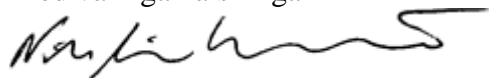
Vi påminner enerconägare om att vi eventuellt behöver ett nytt medgivande att vi får ta del av verkens produktionsdata.

Det finns fortfarande ganska många verk där kommunikationen inte fungerar. Vi ber Er som är anslutna till det automatiska avfrågningssystemet att kontinuerligt kontrollera att kommunikationen med verken upprätthålls.

Om kommunikationssystemet av någon anledning inte fungerar runt ett månadsskifte, det vill säga verket är gråmarkerat på hemsidan www.vindstat.nu, kan det inträffa att vi inte får med verket i fråga i månadsrapporten. När kommunikationen åter fungerar fördelas den ackumulerade produktionen ut på de saknade dygnen. Dessa ”beräknade” värden införs sedan i statistiken.

Månadsrapporter och tidigare årsrapporter finns också på www.vindstat.com och som vanligt på www.vindstat.nu. Vindkraftprognoser för de närmaste dygnen visas på www.vindstat.com.

Med vänliga hälsningar

Nils-Erik Carlstedt
Vindstat AB